

Aan de leden van de Vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 07-02-2019
Ons kenmerk 2019/JN/mv/005
Onderwerp AO Energie & Klimaat (13 februari 2019)

Geachte leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat,

Op 13 februari 2019 spreekt uw commissie met de minister van Economische Zaken en Klimaat over diverse onderwerpen op het gebied van energie en klimaat. FME, dat ruim 2.200 bedrijven vertegenwoordigt in de technologische industrie, brengt u graag onderstaande punten onder de aandacht, waarvan wij hopen dat u deze zult meenemen in uw voorbereidingen op het debat.

1. Ontwerp-Klimaatakkoord: concurrentiepositie voldoende, energiebesparing onvoldoende

FME verwelkomt het Ontwerp Klimaatakkoord en is tevreden met de inzet op technologische innovatie als motor van de energietransitie. De verplichte CO2-plannen voor de industrie in combinatie met de specifieke bonus-malus regeling behouden het gelijk speelveld voor Nederlandse bedrijven. De gevolgen van een nationale heffing zullen onevenredig hard neerslaan in cruciale sectoren zoals de chemie, basismetaal, delfstoffenwinning en energie, zo laat ook het rapport van De Nederlandsche Bank over CO2-beprijzing zien.¹ De bonus-malus regeling biedt het beste van twee werelden. Het stimuleert bedrijven maximaal om groene maatregelen te nemen, maar kent niet de nadelen van een generieke CO2-heffing.

Tegelijkertijd blijft er ook werk aan de winkel. De technologische industrie wil inzetten op een versnelling van de energietransitie, maar kan dat niet alleen. De transitie is een gedeelde uitdaging: bedrijven die veel energie verbruiken kunnen pas overschakelen op duurzame energie zodra de energie-infrastructuur beschikbaar komt. Daarvoor is nodig dat energiebedrijven het aanbod van duurzame energie laten toenemen en dat lagere overheden snel vergunningen afgeven. Energiebesparing is volgens FME een gemiste kans in het deelakkoord 'Gebouwde omgeving'. Energiebesparing wordt slechts een aantal keer genoemd, waarbij voornamelijk wordt gesproken over isolatie. Dit terwijl energiebesparende technieken volop beschikbaar zijn, denk bijvoorbeeld aan LED-verlichting. Een volledige inzet van LED-verlichting kan evenveel stroom besparen als 3 miljoen huishoudens per jaar verbruiken, wat gelijk staat aan een CO2-reductie van 3,1 Mton² in de gebouwde omgeving. Energiebesparende technieken zorgen voor grootschalige CO2-reductie en zijn bovendien betaalbaar voor zowel consumenten alsook voor (mkb-)bedrijven.

FME vraagt uw Kamer om bij de minister aan te dringen op meer aandacht voor energiebesparing, de beschikbaarheid van de infrastructuur en voldoende aanbod van duurzame energie bij de uitvoering van het Klimaatakkoord.

¹ De Nederlandsche Bank, *De prijs van transitie, een analyse van de economisch gevolgen van CO2-belasting*, 2018.

² https://www.fedet.nl/wp-content/uploads/2018/07/NLA_Infographic.pdf

2. Tijds-klem in DEI-regeling bedreigt versnelling van de energietransitie

Met een verruiming van de DEI-regeling (Demonstratie Energie-Innovatie) ontstaat de mogelijkheid om meer demonstratieprojecten te financieren die leiden tot energiebesparing en die het gebruik of de opwekking van duurzame energie stimuleren. Deze technologieën zijn onmisbaar voor het versnellen van de energietransitie. Vanwege de specifieke opzet van de DEI-regeling 2019 dreigt de stimulans van de regeling aan kracht te verliezen en hierdoor in de praktijk onwerkbaar te worden.

Wat is het geval? De beschikbare middelen voor de projectsegmenten 'CO2-reductie industrie' (€23,74 miljoen), 'Aardgasloze woningen, wijken en gebouwen' (€11 miljoen), 'Flexibilisering elektriciteitssysteem' (€33 miljoen) en 'Ruimtelijke inpassing' (€10 miljoen) zijn onderdeel van de Klimaatenvolpoe 2019. Het ministerie van Financiën stelt als eis dat middelen uit deze enveloppe binnen één jaar moeten worden uitgegeven. Echter, een gemiddeld demonstratieproject heeft een doorlooptijd van twee tot vier jaar. Bovendien zal de nieuwe DEI-regeling pas open gaan in februari, terwijl een aanvraag 8 weken kost. Dit betekent dat bedrijven slechts acht maanden hebben om het projectgeld te besteden. Innovaties worden nu gehinderd door de tijds-klem. Er bestaat een groot risico dat €77,7 miljoen aan innovatiegeld slechts ten dele kan worden benut. Temeer omdat de tijds-klem in 2020 wordt losgelaten, waardoor het aantrekkelijk is voor bedrijven om projecten uit te stellen.

FME vraagt uw Kamer om er bij de minister op aan te dringen om de tijds-klem in de DEI-regeling los te laten, zodat de energietransitie geen onnodige vertraging oploopt.

3. Jaarlijkse IQ-test voor het stroomnet helpt energieopslag als alternatief voor dure netverzwaring

Het Nederlandse stroomnet is onvoldoende toegerust op de energietransitie. Zo kunnen exploitanten van wind- en zonne-energie in Noord-Nederland niet meer worden aangesloten op het elektriciteitsnet door een tekort aan netcapaciteit. Deze groene filevorming tempert het enthousiasme onder burgers en bedrijven en vertraagt vergroeningsprojecten. Een grotere uitrol van energieopslag is een effectieve oplossing voor dit probleem. Deze technologie verlicht de druk op het stroomnet door het opslaan van energiepieken die ontstaan bij een hoog elektriciteitsaanbod en lage vraag. Een slim opslagsysteem kan deze opgeslagen elektriciteit vervolgens weer terug leveren aan het net op een moment dat de vraag toeneemt en het aanbod kleiner is, bijvoorbeeld op een windstille dag. Energieopslag is een uitstekend alternatief voor dure en tijdsintensieve verzwaring van het stroomnet. Een grootschalige uitrol van deze technologie is louter mogelijk als het stroomnet hiervoor slim genoeg is, waarbij data en algoritmes voor een stabiele en betrouwbare levering zorgen. Om de kansen van energieopslag te verzilveren, zal FME op 5 maart het FME-actieplan Energieopslag en conversie overhandigen aan de vaste Kamercommissie EZK.

FME vraagt uw Kamer om bij de minister aan te dringen op een jaarlijkse IQ-test om de slimheid van elektriciteitsnetten te meten, zodat energieopslag sneller kan worden benut als alternatief voor dure en tijdsintensieve verzwaring van het stroomnet.

FME is uiteraard graag bereid om bovenstaande mondeling of schriftelijk nader toe te lichten. U kunt contact opnemen met onze PA-adviseur, Jeroen Neefs (jeroen.neefs@fme.nl / +31 6 53158493).

Met vriendelijke groeten,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME